

BIJ DE BUREN

Verviers werkt hard om het centrum van 'high tech-textiel' te worden. Bij Centexbel - het Belgische TNO - weven ze draden, die ons leven meer en meer zullen gaan bepalen.

„Straks stroomt ons bloed door aders van textiel.”

(Marc Gochel van Centexbel)

Slim textiel uit Verviers

door Ray Simoen

Waar heb ik mijn gsm nu weer laten liggen? Handig zo'n mobieltje, maar

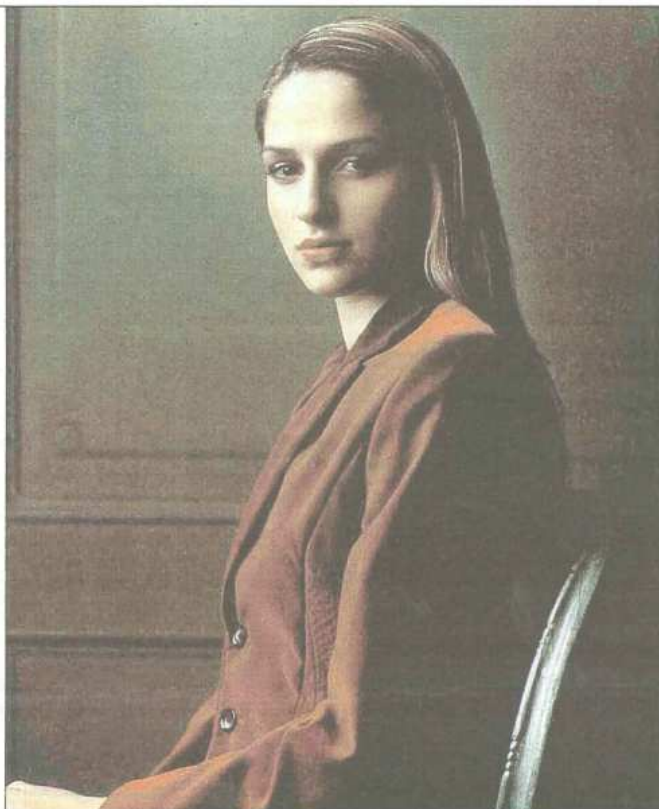
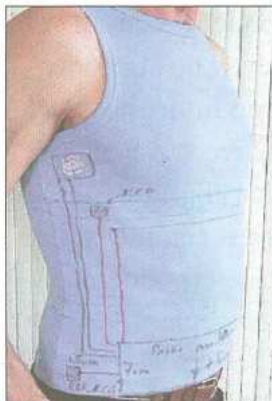
vaak ben je het kwijt en weet je niet waar je het achtergelaten hebt. Van dat probleem ben je af als je straks een trui of pullover aanhebt met een mouw, waarin een toetsenbord voor een gsm of een rekenmachine is verwerkt. Niet van metaal of hard plastic. Maar van textiel. Flexibel, zacht en modieus.

Onzin? Nee, vlakbij Verviers sleutelen ze eraan om deze snufjes binnen afzienbare tijd te realiseren. In de laboratoria van Centexbel - het TNO van België - liggen al prototypes van deze gadgets van de nabije toekomst.

Eeuwenlang stond Verviers bekend om zijn wol van hoge kwaliteit, die in een van de vele fabrieken van de stad gemaakt werd. Wol is *passé*, er rest alleen nog een museum dat die gouden jaren in herinnering roept. Nu werkt de stad hard om uit te groeien tot het centrum van 'intelligent textiel'. Centexbel op een industrieterrein in Chainex bij Verviers is het hoofdkwartier van *smart textiles* oftewel slim textiel.

„Wij bedenken *smart textiles*-concepten en kijken ook of ze werken. Vervolgens is het aan de industrie om deze concepten aantrekkelijk voor de markt te maken. Wij hebben de mouw met het toetsenbord van textiel ontworpen”, zegt Marc Gochel van Centexbel.

Volgens Gochel heeft slim textiel tal van handige oplossingen voor velerlei problemen van vandaag en morgen. „Textiel is allang niet meer brei- en naaiwerk. Het is totaal anders geworden. Het gaat om meer dan mensen te kleden; ook om ze te beschermen, te verzorgen en te bewaken. Probleem is dat slim textiel niet zo zichtbaar is als de wollen draden, waarmee de truien van vroeger gemaakt worden.” Minder zichtbaar, maar niet min-

'Slim textiel' van Centexbel.

fotocollage Fer Cools

der aanwezig is het moderne textiel, geeft Gochel aan. „In de auto-mobielen- en vliegtuigindustrie en de ziekenhuizen wordt al druk gewerkt met slim textiel. In de hospitalen gebruiken ze al pezen, gemaakt van textielvezels, en stents van textiel om aders open te houden. Ook bij liesbreuken gebruiken ze 'matjes' van textielvezels.” Bij Centexbel zien ze nog meer mogelijkheden om textiel in te zetten voor de gezondheid en het welzijn van mensen. „Het is straks mogelijk om aders van textielvezels te

maken. En ook in bepaalde delen van het oog kunnen textielvezels gebruikt worden om ziek of aangetast oogweefsel te vervangen.” Gochel laat een minuscuul, uiterst buigzaam 'steunkousje' zien. „Een prototype van een nieuwe ader, gemaakt van textielvezels.” Hij wijst op een vloertapijt. Niets bijzonders. Mooie rustige kleur, dat wel. „Door dit tapijt lopen vezels, die een alarmsignaal afgeven als er iemand op valt.” Ernaast staat een pop met wit ondergoed aan. „Dit ondergoed registreert het functio-

neren van vitale organen als het hart en de longen. Ook houdt het in de gaten hoeveel je zweet. Een soort verpleegster, die alarm slaat als er iets misgaat met je. En ook een verpleegster, die je nooit alleen laat. Met dit ondergoed van slim textiel kunnen ouderen langer zelfstandig blijven wonen terwijl ze zich toch goed bewaakt weten.” Niet alleen voor de bevordering van de gezondheid wordt slim textiel ingezet. „We denken ook aan design en cosmetica”, glimlacht Gochel. „Er zijn pyjama's met daarin

stoffen die je huid een soort massage of een cosmetische behandeling geven terwijl je slaapt. En er is kleding, die een geurtje naar keuze afgeeft. Maar het ontbreekt nog aan modern, aansprekend design voor deze kleding. En we moeten nog onderzoeken hoe vaak je deze kleding kunt wassen voordat de werking van de geurstoffen en de cosmetische werking ervan verdwijnen. Want hoe slim ons textiel ook is, het moet wel betaalbaar zijn.”

➔ www.centexbel.be